

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Strijkviertelplas-oost kabeltracé

Gemeente Utrecht

Datum: 15 februari 2019

Titel *Quickscan Wet natuurbescherming t.b.v. kabeltracé Strijkviertelpas-oost*

Uitvoering *Ruimte voor Advies/Harleman Natuur en Landschap*
Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen. Tel 0578 560368
Opgesteld: Ing. R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige

Opdrachtgever *Gemeente Utrecht*

Datum *15 februari 2019 (eindversie); 13 april 2018 (concept)*

INHOUD

1	Inleiding	4
2	Resultaat onderzoek soortbescherming	7
3	Resultaat onderzoek gebiedsbescherming	12
4	Conclusies en aanbevelingen	14

Inleiding

1.1 Doelstelling

De gemeente heeft het voornemen om een ondergronds kabeltracé te realiseren langs de Strijkviertelplas. Dit voornemen is beoordeeld op de gevolgen voor de Wet natuurbescherming (Wnb). In eerste instantie voldoet een 'quickscan': een korte, eenmalige verkenning op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek. Deze beoordeelt het voornemen op negatieve effecten qua soortbescherming (flora en fauna) en gebiedsbescherming (Natura 2000-gebied en andere doelstellingen binnen het Natuurnetwerk Nederland). Deze rapportage beschrijft de resultaten en geeft aan in hoeverre de beoogde ontwikkeling wel of niet strijdig is met de Wnb. De rapportage beschrijft tevens de gewenste maatregelen, benodigde ontheffingen/vergunningen en adviseert in de vervolgstappen

1.2 Locatie en voorgenomen ingreep plangebied

Het onderzoeksgebied betreft een strook grond langs de oostzijde van de Strijkviertelplas. Het plangebied is deels agrarisch (klei/veenweide), deels stedelijk (omgeving busbaan en manegeterrein). Het bestaat uit jonge bomen, gazon, ruwgras, een watergang met natuurlijke oevers en restanten van een commerciële boomgaard (elzensingel en laagstamfruitbomen). De ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Het kabeltracé vindt plaats door middel van een grondboring. Op diepte worden de kabels ondergronds geboord in een dieper liggende zandlaag, waarbij de bovengrondse inrichting ongewijzigd in stand kan blijven. De quickscan is beoordeeld op deze ingreep, maar beoordeeld eveneens de meest verstrekkende gevolgen. Dit is gedaan om aan te geven wat de gevolgen zouden zijn indien de huidige inrichting wel wordt aangetast en wanneer de werkzaamheden maatregelen omvatten als het verwijderen van alle bomen en houtopstanden en het (deels) dempen/verleggen van de watergang.

1.3 Werkwijze

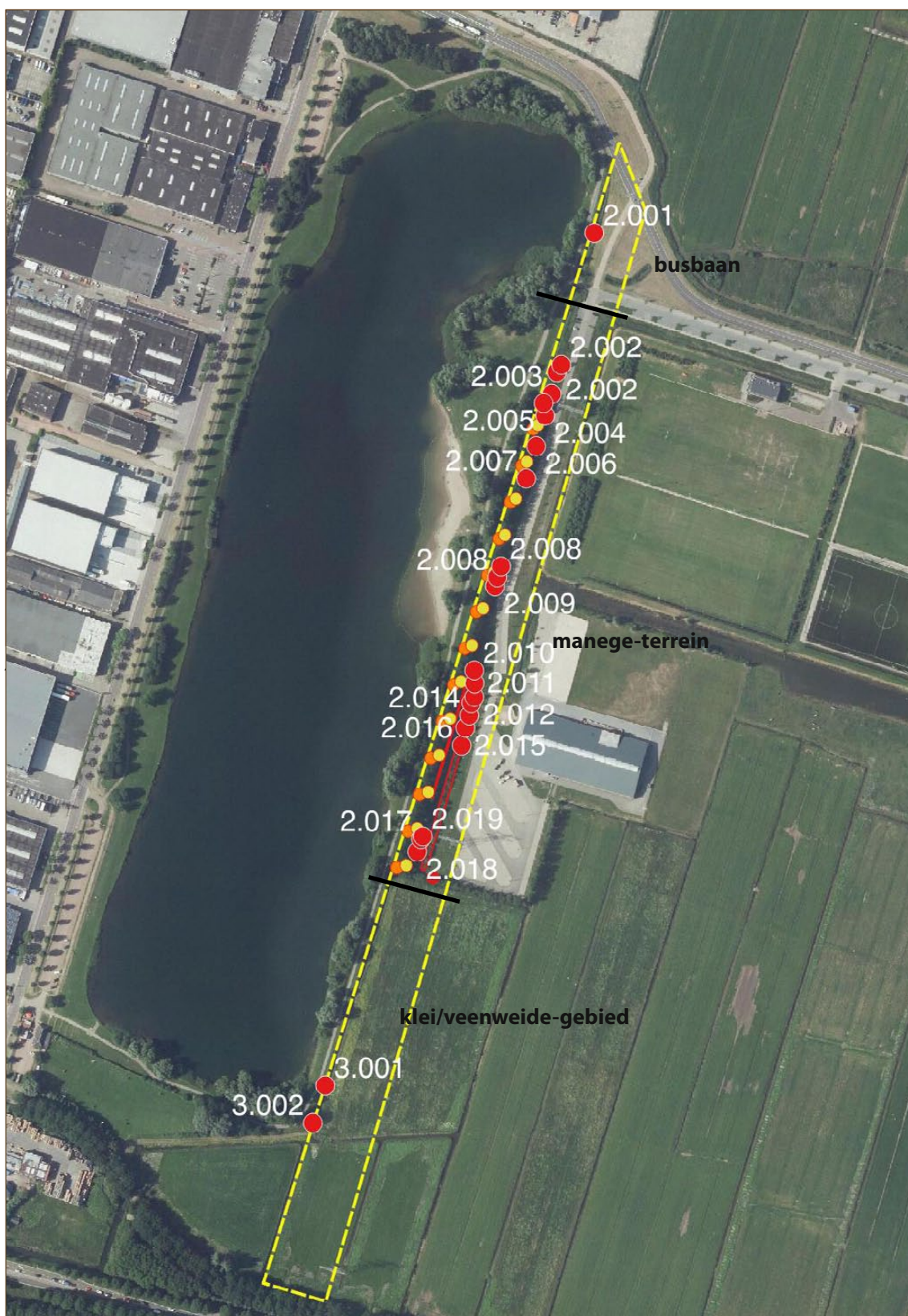
Het terrein is op 28 maart 2018 door Ing. R. Harleman, ecologisch deskundige van Ruimte voor Advies, beoordeeld op aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Tijdens het veldbezoek was het zwaarbewolkt na regen bij een temperatuur van 6 °C en windkracht 3. Tijdens dit onderzoek werd de onderzoekslocatie verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van en geschiktheid voor bedreigde en beschermde flora en fauna, Natura 2000-doelstellingen en overige gebiedsbeschermingsdoelen. De grondstrook werd onderzocht op planten en diersporen, met name wat betreft water- en boomgebonden soorten; soorten waarvan we op voorhand verwachten dat ze op dergelijke locaties voorkomen. Ook zijn alle bomen zijn bekeken en beoordeeld. Alle terreindelen waren volledig toegankelijk. Het terrein werd onderzocht op groeiplekken van en geschiktheid voor beschermde plantensoorten en habitats. Er is in het veld gebruik gemaakt van een verrekijker, determinatielijsten/handleidingen, zaklamp en fotocamera.

Aanvullend werden regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data en NDFF-gegevens geraadpleegd. De gegevens over de verspreiding van planten en dieren in het gebied waren niet één op één als maatstaf voor dit terrein te gebruiken. De nadruk in de rapportage ligt daarom op de eigen bevindingen uit het terreinbezoek.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soortenstandaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van dit onderzoek niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb 1.1: Kaart van het plangebied met de solitaire bomen, singels en het plangebied (geel kader) aangegeven. Bron: Boominventarisatie Strijkviertelpas - Oostzijde, april 2018. Op de kaart zijn de verschillende deelgebieden in zwart weergegeven.

2

Resultaat onderzoek soortbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij soortbescherming beoordelen we de aan-/afwezigheid én de geschiktheid van de locatie voor beschermde planten en dieren. Vervolgens schatten we per plant- en diergroep in of de quickscan voldoende duidelijkheid geeft. Is dit niet het geval, dan adviseren we nader onderzoek. Als laatste onderdeel schatten we per plant- en diergroep in wat voor effect het voornemen heeft.

2.1 Grondgebonden zoogdieren

In het onderzoeksgebied leven algemene, kleine zoogdieren, zoals veldmuizen en woelmuizen. Haas en woelmuissoorten zijn gesignaleerd. Er zijn in de ruwgrasvegetatie en onder de laagstamfruitbomen en de voormalige windsingel veel sporen hiervan aangetroffen (zie afb 2.1 t/m 2.5 voor een impressie). Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling. Mogelijk komen ook soorten als Egel en kleine marterachtigen, zoals Wezel en Hermelijn, voor, maar sporen (uitwerpselen) zijn niet aangetroffen. In de ruige ondergroei is dit echter lastig vast te stellen. Andere zeldzamere soorten of beschermde soorten en verblijfplaatsen zoals (van) Steenmarter, Boomarter, Das en Eekhoorn kunnen we op basis van de inventarisatie uitsluiten. Er zijn van deze soorten geen sporen aangetroffen tijdens het veldbezoek die wijzen op een vaste verblijfplaatsen. Geschikte holten, nesten of graafsporen ontbreken.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep met diepe grondboring heeft geen gevolgen. Er treedt geen wijziging in het terrein op. Indien uitgegaan wordt van bovengrondse werkzaamheden, leiden de werkzaamheden tot een negatief effect op algemene soorten zoogdieren. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling.

2.2 Vleermuizen - verblijfplaatsen

De bomen en houtopstanden van de voormalige windsingel van Zwarte els zijn geschikt voor vleermuizen. De stammen hebben veel kleinere holten op de kophoogte, circa 1,8 - 2,2 m hoogte (de vroegere snoeihoogte), die voldoende ruim zijn om vleermuizen te herbergen (zie afb 2.5). Daarboven zijn de takken dunner en ongeschikt als verblijfplaats. De holten zijn geschikt voor boombewonende soorten, met name voor Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis, soorten die zich in dergelijke opstanden prima thuisvoelen. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen in welke mate de vleermuizen de windsingel gebruiken.

Bij de overige bomen en houtopstanden ontbreken hiervoor de benodigde holten, scheuren en grotere loszittende stukken schors. Daarvoor zijn de opstanden te dun/te jong van leeftijd. Mogelijkerwijs gebruiken vleermuizen de beplanting in het plangebied als foerageergebied of vliegroute, maar van essentiële betekenis zal de locatie niet zijn. Langs de Strijkviertelplas –direct grenzend aan het plangebied– resteren voldoende bomen en bosjes om in deze functie te voorzien. Boven de waterloop zullen allicht vleermuizen foerageren i.v.m. de insectenrijkdom, maar het aangrenzende veenweidegebied en de nabijgelegen plas voorzien in voldoende mate een alternatief jachtgebied. Als foerageer- en vliegroute is het plangebied is van te geringe afmetingen om een wezenlijk verschil te maken en de voorgenomen ingreep heeft derhalve geen effect.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep met diepe grondboring heeft geen gevolgen. Er treedt geen wijziging in het terrein op. Bij bovengrondse wijzigingen zal de voorgenomen ingreep een negatief effect met zich meebrengen indien de voormalige windsingel wordt geveld en vleermuizen hier een verblijfplaats hebben.

2.3 Broedvogels met jaarrond-beschermd verblijfplaatsen en algemene broedvogels

Broedvogels met jaarrond-beschermd nesten zijn niet aanwezig. De bomen en houtopstanden zijn in theorie matig tot ongeschikt als nestlocatie voor roofvogels (zoals buizerd en sperwer) en roeken. Dit heeft te maken met de jonge en halfwas leeftijd en hoogte van de bomen (gemiddeld 6 m, zie afb 2.1 en verder). De bomen stonden nog niet in blad en waren daardoor volledig met een verrekijker inspecteerbaar. Beschermd nesten ontbreken bij alle bomen. Grotere holten ontbreken eveneens, waardoor ook voor soorten als Steenuil geen geschikte verblijfplaats voorhanden is. Bomen in de omgeving, zoals langs de Strijkviertelplas zelf, voldoen in dat opzicht beter. Een effect op broedvogels met jaarrond-beschermd verblijfplaatsen heeft de ingreep daarom niet.

Tijdens het broedseizoen zijn wel algemene broedvogels te verwachten. Daarvoor is de voormalige windsingel van Zwarte els, in combinatie met de ruwgrasondergroei en de waterloop, erg geschikt. De soorten Merel, Boomkruiper, Koolmees, Pimpelmees, Winterkoning, Tjiftjaf en Houtduif zijn in de houtopstanden aangetroffen. De ruige ondergroei en de soms dichte structuur van de takken zorgen voor goede broedgelegenheid. Kap/velling van de bomen of demping van de waterloop tijdens het broedseizoen leidt tot verstoring of vernieling van nesten van deze en andere zangvogelsoorten.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep met diepe grondboring heeft geen gevolgen. Er treedt geen wijziging in het terrein op. Bij bovengrondse wijzigingen zal de ingreep een negatief effect met zich meebrengen. Kap/velling, maaien ruwgrasbegroeiing of demping van de waterloop tijdens het broedseizoen leidt tot verstoring of vernieling van nesten van deze en andere zangvogelsoorten.

2.4 Amfibieën en reptielen

De natuurlijke waterloop op het manege-terrein is mogelijk geschikt voor Rugstreeppad. De Atlas van amfibieën en reptielen van Utrecht uit 2016 (Stichting RAVON) heeft voor beschermd soorten geen meldingen uit het plangebied. De soort werd tijdens de quickscan niet gesignaleerd, maar kan niet worden uitgesloten. De waterloop heeft natuurlijke oevers, oevervegetatie en open water, is niet verontreinigd, heeft geen vis en een beschutte, geïsoleerde ligging. Ook de overige terreindelen voldoen aan de voorwaarden die deze soort stelt, alhoewel de houtige opslag die vrijwel de gehele oeverlijn inneemt, de omstandigheden minder geschikt maken.

Een andere soort die klei/veenweidegebied bewoont en mogelijk aanwezig kan zijn is Heikikker. Hoewel niet optimaal, is het niet uitgesloten dat de soort aanwezig is in de poldersloten aan de zuidzijde van het plangebied. De Atlas van amfibieën en reptielen laat aan de zuidwestzijde van Utrecht een fors aantal waarnemingen zien in het rivierkleigebied; evenals een melding nabij het plangebied. Op intensief agrarische percelen zijn het vooral kale/ruwe slootoevers waar de soort zich ophoudt.

Het gehele plangebied (omgeving busbaan, manege-terrein en klei/weide-gebied) is door de aanwezigheid van open, stilstaand water tevens geschikt voor algemene amfibieën als de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Deze soorten staan op de vrijstellingslijst van de provincie Utrecht.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep met diepe grondboring heeft geen gevolgen. Indien uitgegaan wordt van bovengrondse werkzaamheden, leiden de werkzaamheden tot een mogelijk negatief effect op Rugstreeppad, Heikikker en algemene soorten amfibieën. Voor Rugstreeppad en Heikikker is dan

nader onderzoek nodig; voor de algemene soorten geldt een provinciale vrijstelling.

2.5 Vissen

In het onderzoeksgebied komen mogelijk beschermde vissoorten voor. Grote modderkruiper komt lokaal in de sloten van het veenweidegebied rond Utrecht voor, zo ook in de aangrenzende polder. NDFF laat over de afgelopen decennium 8 waarnemingen zien uit 2011 en 2015 in kavelsloten grenzend aan het plangebied (zie afb. 2.6). Indien de ingreep tot gevolg heeft dat de sloten worden gedempt in het deelgebied van de busbaan of het klei/veenweidegebied, kan een mogelijk negatief effect hebben voor soorten als Grote en Kleine modderkruiper, Bittervoorn, Rietvoorn, Baars en Snoek. Het voornemen met betrekking tot het kabeltracé ontziet in de busbaan en het klei/veenweidegebied en houdt de waterlopen in stand. Een effect (positief of negatief) blijft daardoor achterwege.

Op het manege-terrein is de situatie anders. De waterloop hier voldoet niet als visbiotoop, daarvoor zijn de omstandigheden te ongunstig. Er is te weinig water, een dichte bladlaag en in de waterloop treedt veel verlanding op. Grote of kleine modderkruiper zijn hier onwaarschijnlijk. De waterloop is een vrij recent element en ligt als een geïsoleerd element in de omgeving, zonder binding met de aangrenzende poldersloten. De aanwezigheid van vissen zijn daarmee vrijwel uit te sluiten.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep met diepe grondboring heeft geen gevolgen. Er treedt geen wijziging aan de waterelementen op. Indien uitgegaan wordt van bovengrondse werkzaamheden, leiden de werkzaamheden tot een mogelijk negatief effect in het klei/veenweidegebied, o.a. ten aanzien van modderkruipers. Voor een aantal soorten geldt een provinciale vrijstelling; voor Grote modderkruiper geldt deze vrijstelling niet.

2.6 Ongewervelden

Het onderzoeksgebied is ongeschikt voor beschermde soorten ongewervelden, uitgezonderd Platte schijfhoren. Deze komt in veenweidegebieden voor in stilstaande wateren, zoals poldersloten. De sloot op het manege-terrein is ongeschikt, maar het klei-veenweidegebied kan een mogelijk leefgebied zijn. De omstandigheden zijn niet optimaal, maar uit te sluiten is het niet. Voor de overige soorten geldt dat de specifieke omstandigheden die deze soorten vragen, ontbreken in het plangebied, zodat we ze kunnen uitsluiten.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep heeft geen gevolgen, zowel bij ondergrondse als bij bovengrondse uitvoer, met uitzondering van de Platte schijfhoren. Bij diepe grondboring heeft dit geen gevolgen. Er treedt geen wijziging aan de waterelementen op. Bij bovengrondse werkzaamheden, kan dit leiden tot een mogelijk negatief effect in het klei/veenweidegebied.

2.7 Flora

De locatie is deels intensief beheerd (bestrating, gazon), deels in intensief agrarisch gebruik (veenweidegebied) of enigszins verruigd (singel en watergang op het manege-terrein). Voor de onder de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten ontbreken de zeer specifieke standplaatsvereisten. Ook voor soortgroepen waar Utrecht veel zorg aan besteedt, zoals muurplanten, ontbreken de mogelijkheden. Beschermde flora kunnen we daarom uitsluiten.

Gevolgen: De voorgenomen ingreep heeft geen gevolgen, zowel bij ondergrondse als bij bovengrondse uitvoer.

Afb. 2.1, 2.2: Overzicht van de waterloop op het manege-terrein met mogelijke aanwezigheid van amfibieën. Voor vissoorten is de waterloop ongeschikt.

Afb. 2.3 t/m 2.5: Overzicht van het veenweidegebied aan de zuidzijde van het plangebied en het plangebied nabij de busbaan, mogelijk geschikt voor Grote modderkruiper en Heikikker. Mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen in de voormalige windsingel.

Afb 2.6: NDFF-locaties met waarneming van Grote modderkruiper. Het gaat om waarneming in 2011 en 2015 in de nabijheid van het plangebied. Geel kader = plangebied. Bron: NDFF, jan 2019.

3

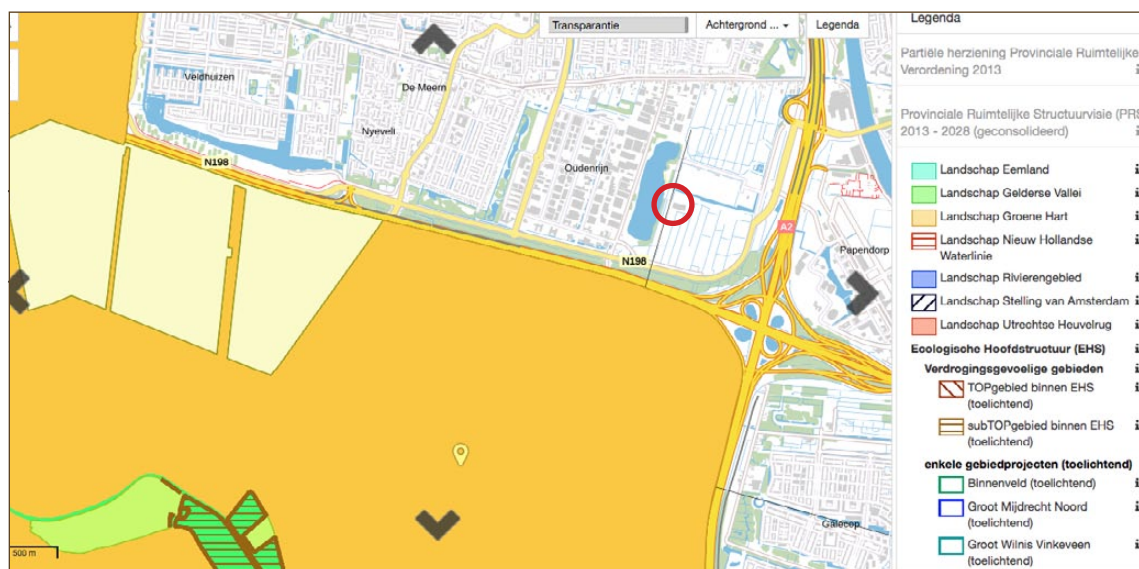
Resultaat onderzoek gebiedsbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij gebiedsbescherming gaat over de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland, en de beoordeling of er van het voornemen een (in)directe effect uitgaat. Is er sprake van een mogelijk negatief effect, dan is planaanpassing en/of nader onderzoek nodig.

Het plangebied is geen onderdeel van een beschermd natuurgebied. Er bevinden zich geen Natura 2000-gebieden in de omgeving. Dichtbijzijnde zijn op circa 8 en 11 kilometer. Deze gebieden hebben geen binding met het plangebied (zie afb. 3.1).

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Groene contour zijn in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie opgenomen. De provincie geeft voor het plangebied of de directe omgeving ervan geen beschermde gebieden weer (zie afb. 3.2). Dichtbijzijnde onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur ligt tussen IJsselstein en Achthoven aan de Hollandsche IJssel. Er liggen ook natuurwaarden buiten de EHS en de Groene contour die in de Structuurvisie zijn opgenomen. Ook hier is geen sprake van in het plangebied. Dichtbijzijnde locaties van een dergelijk gebied bevindt zich aan de zijzijde van de A12 aan de westzijde van de Meerndijk (zie eveneens afb. 3.2).

Het plangebied ligt buiten een beschermd landschap. Er zijn geen te behouden kernkwaliteiten van toepassing op het gebied. Dichtbijzijnde beschermd landschap is het 'Landschap Groene Hart' dat zich aan de zuidzijde van de A12 bevindt. De A12 is een forse barrière: een visuele of fysieke binding ontbreekt daardoor (eveneens opgenomen in afb. 3.2).

Afb. 3.1: Gebiedsaanduiding met te beschermen gebiedsfunctie vanuit Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van beschermde landschappen of ecologische hoofdstructuren. Rode cirkel = locatie plangebied. Bron: Provinciale Ruimtelijk Structuurvisie. Rode cirkel = locatie plangebied.

Afb. 3.2: Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden (met een gele contourlijn). Rode cirkel = locatie plangebied. Bron: www.synbiosys.alterra.nl, 2019.

4

Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

De quickscan levert de volgende bevindingen op:

Soortbescherming	Aanwezigheid	Effect middels ondergronds	Effect middels bovengronds
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	niet	geen	geen
Vleermuizen - vlieg-/foerageerroutes	mogelijk	geen	mogelijk ¹
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	aanwezig	geen	mogelijk ²
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	aanwezig	geen	mogelijk ³
Amfibieën/reptielen-vrijgestelde soorten	aanwezig	geen	mogelijk ⁴
Amfibieën/reptielen - overige soorten	mogelijk	geen	mogelijk ⁴
Vissen - zwaarder beschermde soorten	mogelijk	geen	mogelijk ⁵
Overige soortgroepen - alle soorten	mogelijk	geen	mogelijk ⁵
Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000	niet	geen	geen
Overige onderdelen NNN	niet	geen	geen

¹ = bij kap/vellen elzen in de voormalige windsingel

² = bij werkzaamheden in broedseizoen

³ = bij grondwerken/maaien vegetatie/rooien bomen

⁴ = bij grondwerken en maaien vegetatie in/nabij de watergang

⁵ = bij dempen/vergraven watergangen

Algemene conclusie: De voorgenomen ingreep met diepe grondboring heeft geen gevolgen voor beschermde soorten en gebieden. De werkzaamheden kunnen zonder plaanpassing of ontheffing worden uitgevoerd. Het voornemen bij bovengrondse uitvoer leidt echter tot aantasting of vernieling van beschermde dieren en (potentiële) jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen, amfibieën, vissen of ongewervelden. Nader onderzoek, plaanpassing en het aanvragen van een ontheffing is dan noodzakelijk.

4.2 Aanbevelingen bij ondergrondse uitvoer

- De nodige zorgvuldigheid bij uitvoer van werken in het broedseizoen is gewenst. In en rond het plangebied kunnen vogels broeden. Hiermee dient bij planning en uitvoer van de werkzaamheden rekening gehouden te worden. Het verstoren van broedende vogels is verboden; hier kan geen ontheffing voor worden verleend.

4.2 Aanbevelingen bij bovengrondse uitvoer

T.a.v. nader onderzoek bij bovengrondse uitvoer: vleermuizen, amfibieën en vissen

- Nader onderzoek naar vleermuizen is nodig indien de voormalige elzensingel wordt gerooid. Nader onderzoek is eveneens nodig naar het voorkomen van Heikikker en Rugstreeppad, Grote modderkruiper en Platte schijfhoren indien de watergangen worden gedempt/vergraven.

T.a.v. algemene broedvogels bij bovengrondse uitvoer: niet werken in broedseizoen

Door de grote kans op broedgevallen is uitvoering van werkzaamheden buiten het broedseizoen noodzakelijk. Het werken buiten de broedperiode (in het algemeen gesteld tussen half maart en half juli) is een richtlijn die is opgenomen in de gedragscode van de gemeente Utrecht. Uitsluitend van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn, bezette nesten mogen nooit aangetast worden; wordt een broedgeval aangetroffen dan wordt de werkzaamheden, zoals het uitmaaien van de watergang of kap van de desbetreffende boom en alle beplanting binnen invloedssfeer van het nest uitgesteld tot het moment dat de vogels het nest op eigen kracht definitief verlaten hebben.

T.a.v. zorgvuldige werkwijze bij bovengrondse uitvoer en opstellen werkprotocol

Voor alle in het wild levende wezens geldt de algemene zorgplicht, dus ook voor de soorten die onder de provinciale vrijstelling vallen. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten (beschermd of onbeschermd) naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen dienen te worden. Een zorgvuldige werkwijze is gewenst en zo geldt voor de watergangen dat gerichte maatregelen zijn vereist om het onnodig doden en verwonden van vissen en amfibieën te voorkomen. Mogelijke maatregelen zijn bijvoorbeeld het werken buiten de kwetsbare paai- en winterrustperiode en het afvissen en overzetten naar geschikt water in de omgeving.

Gezien het bovenstaande en de hoge waarschijnlijkheid dat diverse inheemse soorten zich ophouden in het plangebied is een ecologisch werkprotocol noodzakelijk. Het werkprotocol dient richtinggevend te zijn in de uitvoer van werkzaamheden aan de beplanting, vegetatie, ruwgrasbegroeiingen en watergangen.